

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/378/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209861
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5312209861.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C 188/2012-86 zo dňa 6. augusta 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výrokoch o zamietnutí návrhu a o trovách konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý m** vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uloženia odporcovi povinnosti zaplatiť mu majetkovú škodu, ako aj nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Čadca. Nesprávnosť postupu mala spočívať v okolnosti, že v exekučnej veci (navrhovateľa ako oprávneného) vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým pod sp. zn. Ex 2618/11 exekučný súd nerozhodol o žiadosti oprávneného o udelenie poverenia v zákonnej 15-dňovej lehote, ale s omeškaním viac než 462 dní. Okresný súd za preukázané považoval podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom; v čase rozhodovania už pritom uplynula zákonná lehota na jej vybavenie. Následne ustálil, že v dotknutej exekučnej veci (sp. zn. 6Er/94/2011) na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu bola dňa 23.2.2011 exekučnému súdu doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd o nej rozhodol dňa 2.5.2011 tak, že ju čiastočne zamietol a exekučné konanie zastavil. Oprávnený odvolanie nepodal, uznesenie preto nadobudlo právoplatnosť 3.8.2011. Okresný súd vyslovil niekoľko samostatných dôvodov, ktoré ho viedli k zamietnutiu návrhu. Uviedol, že za nesprávny úradný postup nemožno považovať samotné rozhodnutie o zamietnutí žiadosti na vydanie poverenia. Rozhodovacia činnosť je podstatou súdnictva a práve v tomto rozhodnutí našiel postup exekučného súdu svoje vyjadrenie. Zdôraznil, že v dotknutej exekučnej veci bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá pre zistený rozpor so zákonom, pričom v takom prípade neplatí zákonná lehota 15 dní, ktorá je určená za okolnosti pozitívneho rozhodnutia, t.j. udelenia poverenia. Zároveň v zmysle právnej úpravy účinnej (od 1.6.2010) v rozhodnej dobe nie je predmetná lehota aplikovateľná vtedy, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok (ako v súdenom prípade) - § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ Exekučného poriadku. Z opísaných dôvodov uzavrel, že nie je splnená

základná podmienka predmetného zodpovednostného vzťahu - nesprávny úradný postup. S poukazom na potrebu kumulatívneho naplnenia (všetkých) podmienok zákonnej zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci považoval za nadbytočné dokazovať ostatné zákonné podmienky; okrajovo však poukázal aj na ich nesplnenie.

Samostatným výrokom súd prvého stupňa zamietol procesný návrh navrhovateľa na prerušenie konania (podľa § 109 ods. 1 písm. b/ i § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) do rozhodnutia Ústavného súdu SR o jeho ústavnej sťažnosti. V tejto spojitosti konštatoval, že nedospel k záveru o rozpore všeobecne záväzného právneho predpisu (týkajúceho sa súdnej veci), s Ústavou SR, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Taktiež nemal za to, že by rozhodnutie záviselo od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Poukázal na skutočnosť, že o nevylúčení zákonnej sudkyne z rozhodovania a prejednávania veci bolo rozhodnuté zákonným spôsobom. Vo vzťahu k prerušeniu konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. zdôraznil jeho fakultatívny charakter, pričom jeho prípadná aplikácia by v konečnom dôsledku bola v protiklade/rozpore so samotným účelom konania, nakoľko predmetom súdnej veci je práve posúdenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu - prietahmi v konaní.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že procesne úspešnému odporcovi, ktorý si sice právo na náhradu trov uplatnil, ale nevyčísľil ich v zákonnej lehote, náhradu trov nepriznáva.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že okresný súd porušil povinnosť zakotvenú v § 114 ods. 2 druhá veta O.s.p., keď mu bezodkladne nedoručil vyjadrenie odporcu k návrhu, z ktorého dôvodu nemal možnosť vyjadriť sa k jeho návrhom na dokazovanie a predložiť (vlastné) návrhy na doplnenie dokazovania. Týmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. V danej spojitosti okresnému súdu tiež vytykal, že postupom podľa § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal v jeho neprítomnosti napriek tomu, že podal návrh na zrušenie pojednávania, v ktorom uviedol dôležité dôvody a predložil i súvisiace listiny. Za takejto procesnej situácie došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti.

Odvolateľ zdôraznil, že už v texte návrhu na začatie konania uviedol skutočnosti nasvedčujúce tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd v nich nevzhladol dôvod na vylúčenie sudcu nič nemení na tom, že v jeho očiach (odvolateľa) a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Predmetné rozhodnutie krajského súdu je pritom v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne zhodných veciach, v ktorých boli vylúčení všetci sudcovia konkrétneho okresného súdu. V rozobranej otázke podal (odvolateľ) ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Preto nebolo a ani nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom by vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca.

Podľa navrhovateľa neobstojí názor okresného súdu, že Exekučný poriadok nestanovuje lehotu 15 dní na rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Hoci Exekučný poriadok v § 44 ods. 2 výslovne upravuje len, že súd vydá poverenie v lehote 15 dní, z jeho dikcie nevyhnutne vyplýva, že súd je povinný preskúmať súlad žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom v lehote 15 dní a dospieť k jednoznačnému záveru, či poverenie vydá, alebo nevydá. Exekučný súd teda musí uskutočniť rozhodovací proces v zákonom určenej lehote 15 dní bez ohľadu na konečný výsledok, t.j. bez ohľadu na to, či poverenie udelí alebo neudelí. Odvolateľ nesúhlasil ani s aplikáciou § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré ustanovenie zakotvilo do právneho poriadku podmienku (podanie sťažnosti na prietahy), ktorá neexistovala v čase vzniku škody. Okresný súd takto svojim rozhodnutím neprípustne aplikoval princíp priamej retroaktivity. Navrhovateľ poukázal aj na to, že okresný súd sa zaoberal výlučne otázkou nesprávneho úradného postupu v podobe zbytočných prietahov. Podstata nesprávneho úradného postupu exekučného súdu však podľa odvolateľa pozostáva z kumulovaných právnych skutočností, ktoré predstavujú jednak nerozhodnutie v zákonnej lehote, jednak neodôvodnenú nečinnosť, ako aj existenciu zbytočných prietahov. Súd si z uvedených právnych skutočností svojvoľne vybral len jedinú - zbytočné prietahy, rozhodoval len o nej a ostatné namietané skutočnosti ignoroval, čo je neprípustné. Odvolateľ dodal, že na preukázanie výšky škody a príčinnej súvislosti okolností navrhol vykonanie dokazovania, ktoré súd nevykonával, čím mu odňal (opätovne) možnosť konať pred súdom. Jednak totiž navrhol vykonať dokazovanie oboznámením sa s predmetným exekučným spisom a na vyčíslenie nákladov/škody nechal

vypracovať znalecký posudok. Ak okresný súd rozhodol vo veci bez oboznámenia sa s týmto dôkazom, je dôvodné očakávanie, že budú naplnené dôvody na obnovu konania.

Odporca ostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1,2 písm. b/ O.s.p. (z tohto dôvodu nedotknutým zostal odvolaním nenapadnutý výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Len vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa o tom, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásada kontradiktórnosti predovšetkým totiž pojmovo predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov súdneho konania je práve pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný a svojim postupom - bezdôvodnou neúčastou - sa o ich bezprostredné naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa navrhovateľ zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhovať jeho doplnenie, resp. sa k vykonanému dokazovaniu vyjadriť. V tejto súvislosti sú potom ďalšie tvrdenia i námietky navrhovateľa dotýkajúce sa odňatia práva konať pred súdom a porušenia zásady kontradiktórnosti bezvýznamné.

Písomné vyjadrenie odporcu vo veci samej bolo okresnému súdu doručené 24.7.2013, t.j. až po vykonaní predvolania navrhovateľa na pojednávanie. Je v plnej miere účelovým tvrdenie navrhovateľa, že nemal vedomosť o argumentácii odporcu, nakoľko táto sa „chronicky“ opakuje v tisíckach skutkovo a právne obdobných sporov vedených navrhovateľom proti tomu istému odporcovi. Z daného dôvodu skutočnosť, že okresný súd bezodkladne nedoručil vyjadrenie odporcu navrhovateľovi, nemožno kvalifikovať ako vadu (§ 212 ods. 3 O.s.p.), ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

Termín pojednávania (6.8.2013) prvostupňový súd určil 1.7.2013, právnenému zástupcovi navrhovateľa bolo predvolanie doručené 17.7.2013. Až dňa 6.8.2013, t.j. v deň určeného pojednávania bolo konajúcemu súdu doručené elektronické podanie (odoslané 5.8.2013 o 18.21 hod.) navrhovateľa obsahujúce žiadosť o zrušenie pojednávania z dôvodu „objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu“. Okresný súd správne vyhodnotil uplatnený dôvod odročenia ako nie dôležitý (§ 119 ods. 1 O.s.p.), čo zodpovedá nižšie rozoberaným záverom o neopodstatnenosti tvrdení o konaní „vylúčeného“ sudcu. Ustanovenie § 101 ods. 2 v spojení s § 119 O.s.p. umožňuje súdu zväžiť dôvodnosť návrhu na odročenie pojednávania a nadväzne konať i v neprítomnosti účastníkov konania. Odlišné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k jeho obsolentnosti a zároveň k nežiaducim prieťahom v konaní. Inými slovami, v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva konať pred súdom (bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Novelizované ustanovenie § 119 ods. 2 písm. c/ O.s.p. predvída riešenie opísanej procesnej situácie (nesúhlas súdu s uplatneným dôvodom požadovaného odročenia) oznámením účastníkovi (na jeho elektronickú adresu), ako súd posúdil návrh na odročenie pojednávania. V dôsledku postupu navrhovateľa, ktorý o odročenie pojednávania požiadal až v samotný deň súdom určeného pojednávania, sa využitie daného ustanovenia vzhľadom na geografickú vzdialenosť sídla konajúceho súdu stalo bezpredmetným.

S poukazom na uplatnené odvolacie námietky je potrebné poukázať na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie jeho odvolania. Je pritom zjavné, že (nepochybne aj z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní navrhovateľom na rôzne súdy) hmotnoprávne odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie.

Nadväzne platí, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. Takisto je však neprípustné/nemožné konfrontovať okresný súd so skutkovými závermi, ktoré nevyslovil. Z tohto pohľadu je bezpredmetná polemika odvolateľa o retroaktivite použitia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorého aplikácia nie je obsahom napadnutého súdneho rozhodnutia. Okresný súd „len“ odcitoval znenie predmetného uznesenia, bez vyslovenia akéhokoľvek záveru/úvahy k nemu. Naopak, je výlučne na ťarchu odvolateľa, že vo vzťahu k nosnému a samostatnému dôvodu vecnej

argumentácie, na ktorej okresný súd založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie - t.j. záveru, že v prípade rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu sa nevzťahuje zákonná 15-dňová lehota na vydanie poverenia - odvolateľ nepredložil relevantnú, resp. akúkoľvek protiargumentáciu. Už len z tohto dôvodu jev spojitosti s viazanosťou odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a zásadou procesnej ekonomie nevyhnutné konštatovať vecnú správnosť meritórneho výroku napadnutého rozsudku.

Za danej situácie, kedy nebol navrhovateľom preukázaný ani prvý z kumulatívnych predpokladov zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, sú ďalšie námietky odvolateľa smerujúce proti záverom okresného súdu o škode a príčinnej súvislosti (ako ďalších podmienkach) bezpredmetné. Nad bezprostredne nevyhnutný rámec odvolací súd dodáva, že i zásadná odvolacia námietka - o nevyhnutnosti vydať i negatívne rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia v lehote 15 dní - už bola vyvrátená rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu SR.

Nenáležitou je i námietka odvolateľa o prejednávaní a rozhodovaní veci vylúčeným sudcom. Zodpovedá totiž doterajšiemu priebehu konania a stavu veci, že zákonná sudkyňa (správne) postupovala v intenciách záväzného rozhodnutia nadriadeného súdu o jej nevyhlúčení (doručeného navrhovateľovi 17.7.2013 - č.l. 23 spisu z opaku). Odvolateľ ani v posudzovanom odvolaní neuviedol žiadne iné/ďalšie okolnosti, ktoré by mali zakladať jej vylúčenie, než tie, ktoré už boli predmetom posúdenia nadriadeného súdu. Zároveň dotknutý záver o nevyhlúčení rešpektuje aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenia sp. zn. 3 Nc 14/2010 z 31.5.2010; 6 Cdo 201/2013 z 19.6.2013, či 4 Cdo 228/2013 z 28.4.2014) v otázkach posudzovania inštitútu sudcovskej neustrannosti.

V nemalej miere tendenčne vyznieva vyjadrenie odvolateľa, že je nutné samostatne sa vysporiadať nielen s tým, či v prípade postupu exekučného súdu nešlo o zbytočné prieťahy, ale tiež s tým, či sa nejedná o nerozhodnutie v zákonnej lehote alebo o neodôvodnenú nečinnosť. Z konkrétností súdnej veci je zrejmé, že konajúce súdy vyhodnocovali namietaný postup exekučného súdu komplexne, teda zahŕňajúc všetky dotknuté pojmy. Navyše, pojmy nerozhodnutie v zákonnej lehote, či neodôvodnená nečinnosť sú z obsahového hľadiska súčasťou všeobecnejšieho pojmu prieťahy v konaní.

Na základe konštatovaného odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny a to i v odvolaní výslovne nenapadnutom, ale od rozhodnutia vo veci samej závislom, výroku o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.